

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ПЕТРА МОГИЛИ**

**ПРОЄКТ
ОСВІТНЬО–ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА**

«ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ»

**Другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 032 «Історія та археологія»
галузі знань 03 «Гуманітарні науки»
кваліфікація: Магістр історії та археології**

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова вченої ради

_____ / Клименко Л. П. /
(протокол № _____ від « _____ » _____ 2021 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 01.09.2021 р.

Ректор

_____ / Клименко Л. П. /
(наказ № _____ від « _____ » _____ 2021 р.)

Миколаїв – 2021 р.

**ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми**

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	03 «Гуманітарні науки»
Спеціальність	032 «Історія та археологія»

«ПОГОДЖЕНО»

Перший проректор
ЧНУ ім. Петра Могили
_____ Н.М. Іщенко
«___» _____ 2021 р.

Декан факультету
політичних наук
ЧНУ ім. Петра Могили
_____ О.В. Шевчук
«___» _____ 2021 р.

Завідувач кафедри
історії
ЧНУ ім. Петра Могили
_____ Ю.В. Котляр
«___» _____ 2021 р.

РОЗРОБЛЕНО І ВНЕСЕНО

Керівник закладу-розробника

Ректор ЧНУ імені Петра Могили
_____ Л. П. Клименко

Гарант освітньої програми

Доктор історичних наук,
професор
_____ Ю. В. Котляр

ПЕРЕДМОВА

1. РОЗРОБЛЕНО на основі Стандарту вищої освіти затвердженого та введено в дію наказом Міністерства освіти та науки України від 31.05.2021 р. № 603. Другий (магістерський) рівень вищої освіти. Галузь знань: 03 «Гуманітарні науки», спеціальність: 032 «Історія та археологія»:

Робочою групою Чорноморського національного університету ім. Петра Могили у складі:

- Котляр Юрій Вадимович – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії (гарант освітньої програми).
- Підберезних Інна Євгенівна – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії.
- Піструїл Ігор Володимирович – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії.
- Шевченко Наталія Володимирівна – кандидат історичних наук, старший викладач кафедри історії.
- Галкін Роман Дмитрович – студент 534 групи спеціальності 032 «Історія та археологія».

2. ЗАТВЕРДЖЕНО:

Вченою радою Чорноморського національного університету ім. Петра Могили (Протокол № ___ від «___» _____ 2021 р.)

3. ВВЕДЕНО В ДІЮ:

Наказом ректора Чорноморського національного університету ім. Петра Могили (Протокол № _____ від «___» _____ 2021 р.)

4. РЕЦЕНЗІЇ-ВІДГУКИ ЗОВНІШНІХ СТЕЙКГОЛДЕРІВ:

- Колесник Наталія Анатоліївна – в. о. директора Державного архіву Миколаївської області.
- Чернявський Валерій Валерійович – кандидат історичних наук, заступник директора Миколаївського обласного краєзнавчого музею «Старофлотські казарми».

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності 032 «Історія та археологія»

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Чорноморський національний університет імені Петра Могили, факультет політичних наук
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр Магістр історії та археології
Офіційна назва освітньої програми	Історія та археологія
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1,5 роки
Наявність акредитації	Акредитована Міністерством освіти і науки України. Сертифікат про акредитацію. Серія УД № 15002089 від 27.02.2018. Строк дії сертифіката до 01 липня 2023 р.
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-ENEА – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	Для здобуття освітнього рівня «магістр» за спеціальністю 032 «Історія та археологія» можуть вступати особи, що здобули освітній рівень «бакалавр».
Мови викладання	Українська, англійська
Термін дії освітньої програми	До 01 липня 2023 року
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/05/OP-MAG-IST-ARH-2018.pdf
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка фахівців, які володіють глибокими знаннями, а також базовими та професійними компетентностями в галузі історії та археології, що направлені на здобуття студентом навичок науково-дослідницького, проектного та інноваційного характеру, здатності до коректної самостійної постановки і вирішення завдань в науково-практичній діяльності, а також до творчої діяльності задля соціально-економічного розвитку місцевої громади, регіону, країни на основі кращих вітчизняних та світових практик і наукових досягнень.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	03 «Гуманітарні науки», 032 «Історія та археологія»
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна. <i>Об'єкти вивчення:</i> минуле людства, зокрема,

	<p>України та інших країн, в усіх його проявах; <i>Цілі навчання:</i> підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері історії та/або археології; <i>Теоретичний зміст предметної галузі:</i> система наукових теорій, концепцій, гіпотез, принципів, категорій, методів, понять, які використовуються в процесі історичного пізнання минулого різних суспільств та їх сегментів, явищ, персоналій, сукупності матеріальних, побутових, духовних, соціальних аспектів в конкретному просторовому та часовому вимірах. <i>Методи, методика і технології:</i> загальнонаукові і спеціальні наукові методи, які застосовуються під час здійснення історичних та археологічних досліджень, а також методика і технології, які використовуються для вивчення, збереження та використання пам'яток археології, історії і культури. <i>Інструменти та обладнання:</i> спеціалізоване інформаційно-комунікаційне та мультимедійне обладнання; автоматизовані електронні архіви та бібліотечно-інформаційні системи; цифрові інструменти опрацювання текстової та графічної інформації.</p>
<p>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</p>	<p><i>Загальна програма: Історія та археологія.</i> Акцент робиться на формуванні та розвитку професійних компетентностей у сфері історичної науки; вивченні теоретичних та методичних положень, організаційних та практичних інструментів в галузі історії та археології, практичного викладу та правильного методичного застосування набутих знань, вміння застосування новітніх технологій в науковій діяльності. <i>Ключові слова:</i> історія, археологія, наука, методика, навчання.</p>
<p>Особливості програми</p>	<p>Формування широкого наукового світогляду в галузі історії та археології; заохочення до критичного осмислення інформації історичних джерел; зосередження на інтелектуальній історії; спонукування до практичного</p>

	застосування знань у сфері освіти, науки, громадянського простору; стимулювання академічної мобільності студентів. Передбачається залучення студентів до прослуховування лекцій іноземною мовою.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність працевлаштування	до Згідно з Національним класифікатором професій ДК 003:2010 фахівці, що здобули вищу освіту другого (магістерського) рівня за освітньою програмою «Історія та археологія», можуть займати посади: 2431.1 – науковий співробітник (архівна справа, музеєзнавство), науковий співробітник-консультант (архівна справа, музеєзнавство); 2431.2 – архівіст, експерт з комплектування музейного та виставочного фонду, зберігач експонатів, зберігач фондів; 2442.1 – антрополог, молодший науковий співробітник (археографія, археологія), науковий співробітник (археографія, археологія), науковий співробітник-консультант (археографія, археологія); 2442.2 – археограф, археолог, етнолог; 2443.2 – історик, історик (економіка), історик (політика), історик (суспільні відносини), консультант з питань історії; 2310.2 – асистент, викладач вищого навчального закладу; 2320 – викладач професійного навчально-виховного закладу; викладач професійно-технічного навчального закладу; вчитель середнього навчально-виховного закладу; методист заочних шкіл і відділень.
Подальше навчання	За умови успішного завершення навчання, магістр може продовжити освіту на третьому (доктор філософії) освітньо-науковому рівні
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Використовується студентоцентрове та проблемно-орієнтоване навчання через науково-дослідну практику та самонавчання. Система методів навчання базується на принципах цілеспрямованості, бінарності – активної безпосередньої участі викладача і студента. Основними підходами при

	викладанні та навчанні є гуманістичність, системність, технологічність, дискретність. Основні види занять: лекції, семінари, самостійна робота, консультації, розробка проектів, написання наукових статей, участь в круглих столах.
Оцінювання	Усні та письмові екзамени, практика, есе, презентації, тези, аналітичні та наукові статті, курсова робота, кваліфікаційна робота
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері історії та археології.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК02. Здатність працювати автономно.</p> <p>ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК04. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК06. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК07. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК09. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК10. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації різних джерел.</p> <p>ЗК11. Здатність проявляти творчий підхід в розробці ідей і досягнення цілей.</p> <p>ЗК12. Здатність представити складну інформацію у стислій усній та письмовій формі.</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	<p>СК01. Здатність виявляти та досліджувати історичні й археологічні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти, узагальнювати інформацію.</p> <p>СК02. Здатність здійснювати історичні й археологічні дослідження з визначеної</p>

	<p>тематики, в тому числі використовуючи методологічний інструментарій інших гуманітарних і соціальних наук.</p> <p>СК03. Здатність презентувати та обговорювати результати досліджень і професійної діяльності у сфері історії та археології.</p> <p>СК04. Здатність виявляти специфіку в підходах до вирішення проблем в галузі історії та археології представників різних наукових напрямів та шкіл, критично осмислювати новітні досягнення історичної науки.</p> <p>СК05. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проєкти у сфері історії, археології та/або дотичні до них міждисциплінарні проєкти.</p> <p>СК06. Здатність здійснювати експертний аналіз в предметній області.</p> <p>СК07. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах фахової передвищої та вищої освіти, наукових установах.</p> <p>СК08. Здатність працювати в міжнародному контексті і реалізовувати спільні проєкти у сфері історії та/або археології з європейськими та євроатлантичними інституціями.</p> <p>СК09. Здатність використовувати сучасні цифрові інструменти і технології для проведення досліджень та професійної діяльності у сфері історії та археології.</p> <p>СК10. Усвідомлення принципів академічної доброчесності та норм професійної етики.</p> <p>СК11. Вміння використовувати нормативні документи в галузі освіти та діяльності вищої школи в адміністративно-управлінській, навчально-педагогічній та науково-дослідницькій роботі</p> <p>СК12. Практичне вміння організації та проведення польових досліджень, збору, систематизації та обробки отриманого матеріалу й подальшого його наукового опрацювання.</p> <p>СК13. Здатність вибирати необхідні методи дослідження, модифікувати існуючі та розробляти нові методи.</p>
--	---

7 – Програмні результати навчання

ПР01. Аналізувати теоретичні та методологічні проблеми сучасної історичної науки, критично оцінювати стан проблеми та результати останніх досліджень.

ПР02. Здійснювати рецензування, коментування, анотації наукових, науково-популярних, освітніх та публіцистичних текстів, які стосуються питань історії та археології.

ПР03. Розробляти й реалізовувати історичні та міждисциплінарні проекти з урахуванням сучасних методологічних підходів.

ПР04. Застосовувати у професійній діяльності у сфері історії та археології сучасні цифрові інструменти і технології для пошуку, збереження і оброблення інформації, у тому числі для виконання наукових досліджень і реалізації освітніх та інноваційних проектів.

ПР05. Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері історії та археології, висувати та перевіряти гіпотези, обирати методи дослідження, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки.

ПР06. Здійснювати експертизу пам'яток історії, археології та культури з метою їх охорони та можливого подальшого використання.

ПР07. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань історії та/або археології до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ПР08. Розширювати актуалізовану джерельну базу за рахунок введення до наукового обігу архівних джерел, опрацювання фондів музеїв, участі у наукових й археологічних експедиціях тощо.

ПР09. Здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої освіти на основі сучасних освітніх технологій, а також принципів і практик європейських країн.

ПР10. Аналізувати історичні документи та історико-географічні тексти з різних періодів, інтерпретувати та контекстуалізувати їх правильно в кваліфікаційній роботі та

	<p>письмових звітах.</p> <p>ПР11. Вміти презентувати написані тексти та робити презентації усно різної довжини та складності українською або іноземною мовами.</p> <p>ПР12. Розширювати базові знання принципів проектування і застосування сучасних комп'ютерних систем та мереж в наукових дослідженнях.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Всі науково-педагогічні працівники, що забезпечують освітньо-професійну програму за кваліфікацією відповідають профілю і напряму дисциплін, що викладаються, мають необхідний стаж педагогічної роботи та досвід практичної роботи. В процесі організації навчального процесу залучаються професіонали з досвідом дослідницької / управлінської / інноваційної / творчої роботи та / або роботи за фахом та іноземні лектори. 100% професорсько-викладацького складу, задіяного до викладання професійно-орієнтованих дисциплін, мають наукові ступені та/або вчені звання за відповідними або спорідненими спеціальностями.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Матеріально-технічне забезпечення дозволяє повністю забезпечити освітній процес протягом всього циклу підготовки за освітньою програмою. Стан приміщень засвідчено санітарно-технічними паспортами, що відповідають існуючим нормативним актам.</p> <p>Використання комп'ютерних класів з потужними комп'ютерами та сучасним програмним забезпеченням. Комп'ютеризовані робочі місця у Науковій бібліотеці надають можливість доступу до інтернету та локальної мережі як бібліотеки, так і університету в цілому. Студенти також мають змогу користуватися власними ПК з безкоштовною можливістю доступу до мережі інтернет через бездротовий зв'язок (Wi-Fi).</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>У Чорноморському національному університеті ім. Петра Могили функціонує потужна система бібліотечно-інформаційного</p>

		забезпечення, Використовуючи спектр функцій системи LitPro (власна розробка), усі користувачі бібліотеки (студенти, викладачі, науковці) можуть отримати динамічну інформацію щодо наявності базової, іншої рекомендованої літератури та її розміщення, а також мають можливість здійснювати доступ до оцифрованих повнотекстових копій навчальної та методичної літератури. Використання в навчальному процесі системи Moodle. Наявність авторських розробок (підручників, навчальних посібників, методичних матеріалів) професорсько-викладацького складу.
9 – Академічна мобільність		
Національна мобільність	кредитна	На основі двосторонніх договорів між Чорноморським національним університетом та університетами України.
Міжнародна мобільність	кредитна	На основі двосторонніх договорів між Чорноморським національним університетом імені Петра Могили та вищими навчальними закладами країн-партнерів: Університет Ка Фоскарі (Італія), Південно-Східний науковий інститут в Перемишлі (Польща); Державний архів в Пйотркові-Трибунальському (Польща), Природничо-Гуманістичний університет імені Яна Длугоша в Ченстохові (Польща)
Навчання здобувачів вищої освіти	іноземних	Освітня програма є відкритою для іноземних здобувачів вищої освіти на підставах, визначених чинним законодавством України.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОП			
<i>Цикл загальної підготовки</i>			
ОК 1	Ділова іноземна мова (англійська)	3	Залік

ОК 2	Педагогіка вищої школи	3	Залік
ОК 3	Філософія інформаційного суспільства	3	Залік
Цикл професійної підготовки			
ОК 4	Актуальні проблеми історії зарубіжних країн	4,5	Іспит
ОК 5	Актуальні проблеми історії України	7	Іспит
ОК 6	Актуальні проблеми археології	6	Іспит
ОК 7	Джерелознавство, історіографія та методологія історії	5	Іспит
ОК 8	Політогенез та ранньокласові суспільства	4,5	Іспит
ОК 9	Інтелектуальна історія Європи	3,5	Іспит
ОК 10	Європейська інтеграція: історичний контекст (СК англ. мовою)	4,5	Залік
ОК 11	Курсова робота з джерелознавства, історіографії та методології історії	3	Курсова робота
ОК 12	Асистентська практика	4,5	Залік
ОК 13	Переддипломна практика	3	Залік
ОК 14	Кваліфікаційна робота	9	Залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		63,5	
Вибіркові компоненти ОП			
ВБ 1	<i>Дисципліна з каталогу курсів 1</i>	5,5	Залік
ВБ 2	<i>Дисципліна з каталогу курсів 2</i>	5,5	Залік
ВБ 3	<i>Дисципліна з каталогу курсів 3</i>	5	Залік
ВБ 4	<i>Дисципліна з каталогу курсів 4</i>	3,5	Залік
ВБ 5	<i>Дисципліна з каталогу курсів 5</i>	3,5	Залік
ВБ 6	<i>Дисципліна з каталогу курсів 6</i>	3,5	Залік
Загальний обсяг вибірових компонент:		26,5	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90	

2.2. Структурно-логічна схема ОП

Освітньо-професійна програма підготовки другого рівня вищої освіти (магістр) за спеціальністю 032 «Історія та археологія» загальним обсягом 90 кредитів ECTS передбачає оволодіння студентами 16-ма навчальними дисциплінами, написанням курсової роботи, проходження асистентської та переддипломної практик та проведення підсумкової атестації у формі захисту кваліфікаційної роботи.

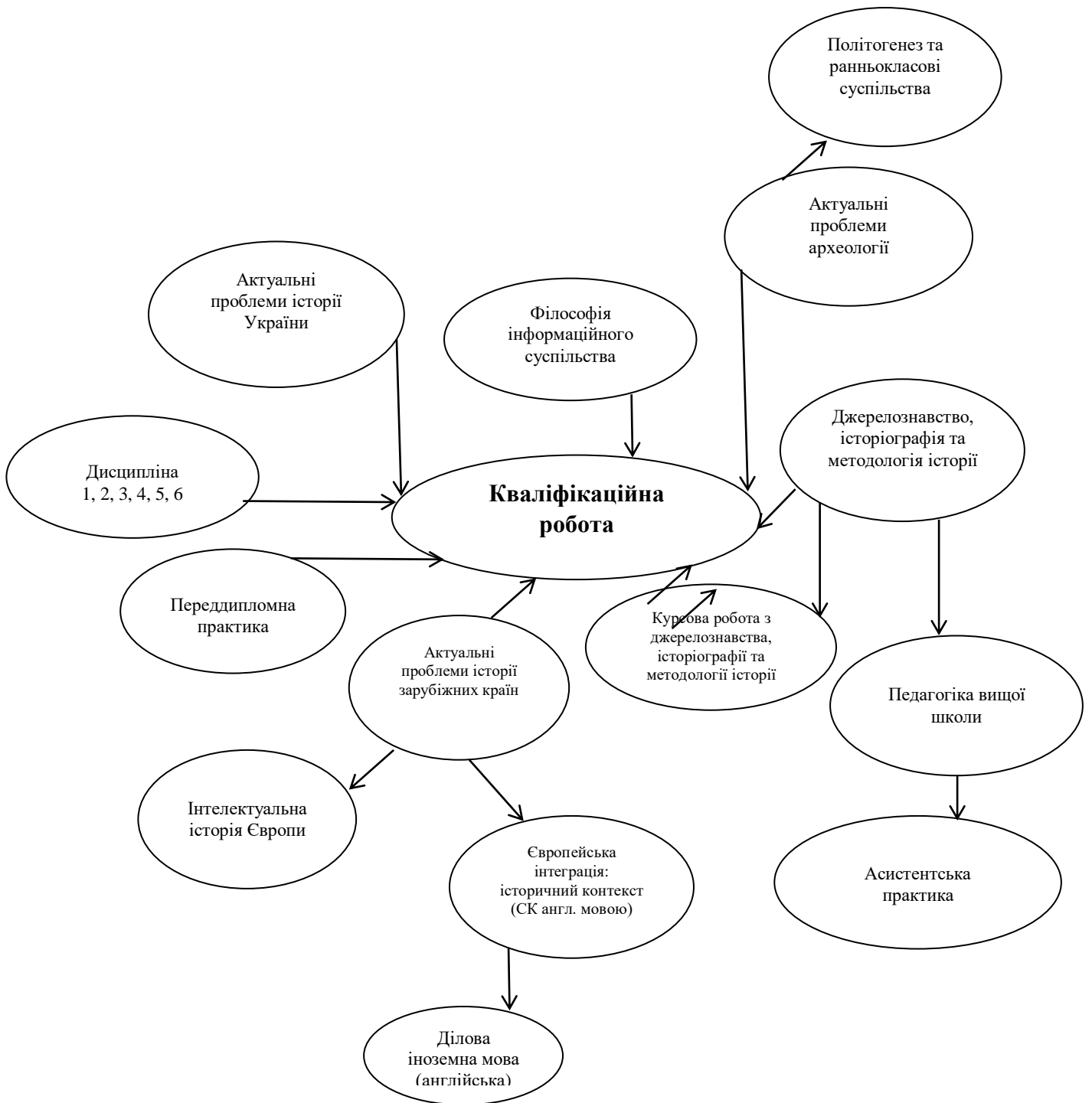
Обов'язкова частина освітньої програми має обсяг 63,5 кредитів ECTS (70,6%) і включає 10 дисциплін, курсову роботу, асистентську та переддипломну практики, кваліфікаційну роботу. В обов'язковій частині передбачено 3 навчальних дисципліни циклу загальної підготовки (9 кредитів) та 7 дисциплін циклу професійної підготовки (35 кредитів), курсову роботу (3 кредити), асистентську (4,5 кредити), переддипломну (3 кредити) практики та кваліфікаційну роботу (9 кредитів).

Вибіркова частина освітньої програми має обсяг 26,5 кредитів ECTS (29,4%). Вона охоплює 6 вибірових дисциплін із загального каталогу курсів.

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів вищої освіти освітньо-наукової та освітньо-професійної програм здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання складної задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері історії та/або археології. Кваліфікаційна робота повинна відповідати принципам академічної доброчесності, не повинна містити плагіату, фабрикації, фальсифікації. Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті закладу вищої освіти або його підрозділу або у репозитарії закладу вищої освіти.

Структурно-логічна схема ОП

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	OK1	OK2	OK3	OK4	OK5	OK6	OK7	OK8	OK9	OK10	OK11	OK12	OK13	OK14
ЗК01		+	+			+	+				+	+	+	+
ЗК02		+				+						+	+	+
ЗК03					+								+	+
ЗК04	+			+					+	+			+	+
ЗК05		+			+	+		+				+		
ЗК06	+			+					+	+				
ЗК07		+	+			+	+	+			+	+		
ЗК08	+			+		+		+	+	+				
ЗК09												+	+	
ЗК10				+	+		+		+		+			+
ЗК11		+				+	+	+			+	+	+	+
ЗК12	+						+			+	+			+
СК01	+				+	+	+	+		+	+			+
СК02		+	+	+	+	+	+	+	+		+	+		+
СК03		+		+	+	+	+	+	+		+	+	+	
СК04				+	+		+		+		+			
СК05				+	+	+			+					+
СК06												+	+	+
СК07		+										+		
СК08	+			+		+		+	+	+				
СК09				+	+		+		+		+			+
СК10		+	+				+				+	+	+	+
СК11		+										+		
СК12						+	+	+			+			
СК13							+				+			+

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідними компонентами освітньої програми**

	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК8	ОК9	ОК10	ОК11	ОК12	ОК13	ОК14
ПР01				+	+		+		+	+	+			+
ПР02	+		+				+				+		+	
ПР03				+	+	+	+		+	+	+			
ПР04				+	+	+	+	+	+	+	+	+		+
ПР05				+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
ПР06			+		+	+		+						
ПР07		+										+		
ПР08					+	+	+	+			+			+
ПР09		+					+				+	+		
ПР10							+				+			+
ПР11	+			+	+				+	+			+	+
ПР12												+	+	+

